

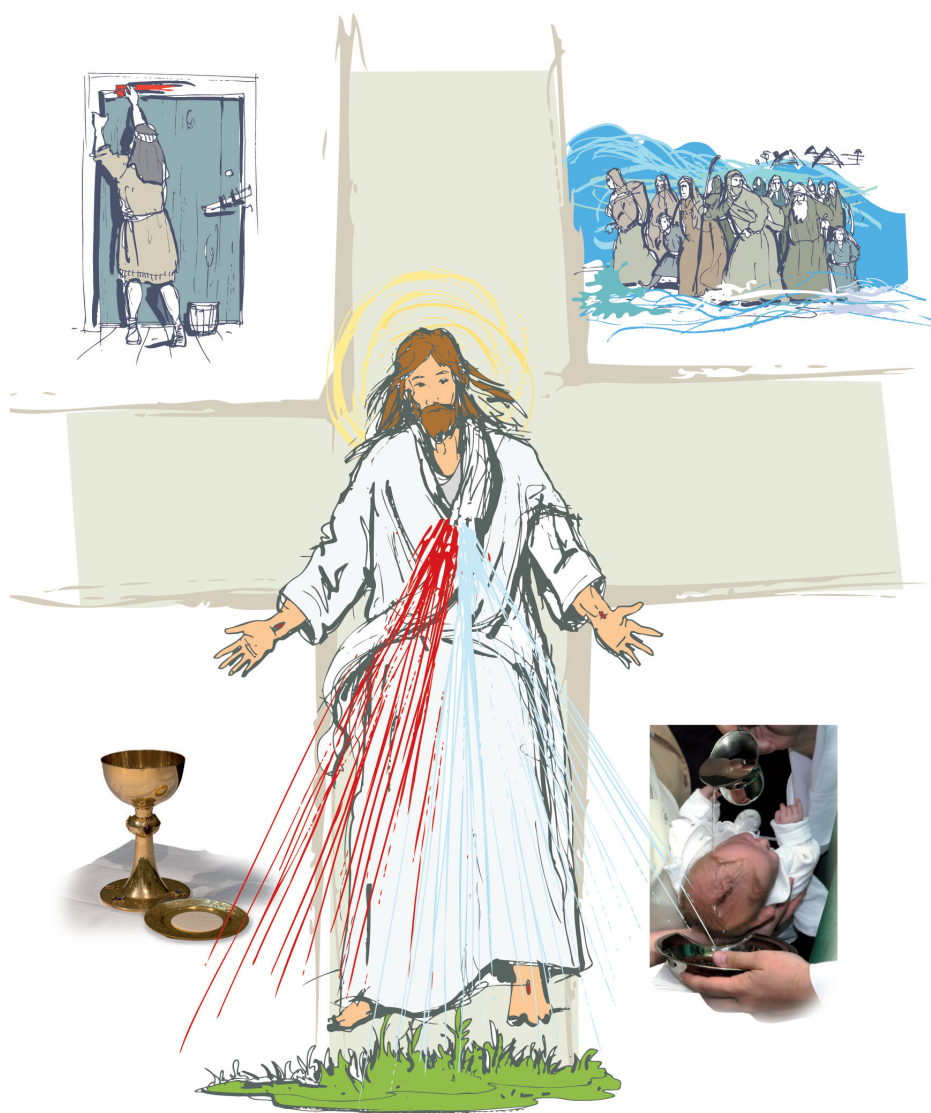
Triduum Paschalne

128

45

Nasza chrześcijańska tożsamość

Wiara w zmartwychwstanie Chrystusa połączyła pierwszych Jego wyznawców we wspólnotę Kościoła. Dzięki tej wierze, przekazywanej przez chrześcijan na przestrzeni wieków, także i my zostaliśmy włączeni w tę wspólnotę. Uczestnicząc w misterium męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, w świetle Jego miłości odczytujemy swoje powołanie, odkrywamy swoją chrześcijańską tożsamość.

„Ku wolności wyswobodził nas Chrystus”. Ga 5, 1

Pascha Chrystusa zapowiedzią wolności

Krzyż – dwie belki ociosanego drewna – w sensie duchowym jest drzewem, którego korzenie sięgają początków świata: „Na drzewie rajskim śmierć wzięła początek, na drzewie Krzyża powstało nowe życie, a szatan, który na drzewie zwyciężył, na drzewie również został pokonany” (z prefacji o Krzyżu Świętym). Już w III wieku wiązano nazwę Golgoty – „Miejsce Czaszki” – z grobem Adama, którego winę Jezus zgładził swoim posuszeństwem. Odkupił nas wszystkich.

W paschalnym misterium Chrystusa zbiega się przeszłość i przyszłość ludzkich dziejów. Eucharystia zapowiada ucztę, o której mówi Apokalipsa: „Błogosławieni, którzy są wezwani na ucztę Godów Baranka!” (Ap 19, 9).

Wielki Czwartek

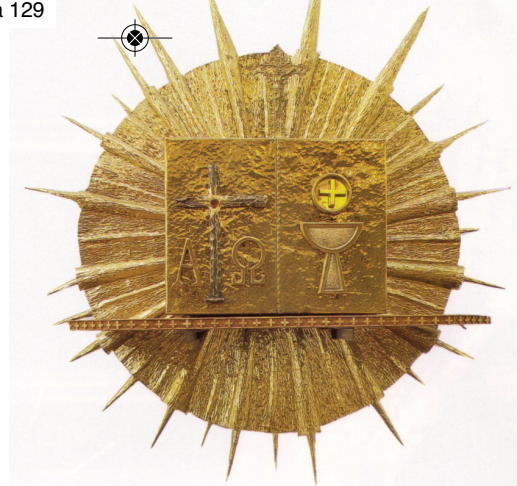
Triduum Paschalne rozpoczyna się w Wielki Czwartek wieczorem Mszą Wieczerzy Pańskiej. Pascha żydowska była pamiątką wyzwolenia z niewoli egipskiej, ale miała także wymiar prorocki – ludowi, który doświadczał zniewolenia grzechem, zapowiadała przyszłe uwolnienie. Jezus podczas wieczerzy paschalnej, „ustanawiając sakrament Eucharystii (...), włącza w nią ofiarę krzyża i zwycięstwo zmartwychwstania” (Benedykt XVI, *Sacramentum Caritatis*, 10). W ten sposób objawił On zbawczy sens swojej śmierci i zmartwychwstania. Podczas ostatniego wspólnego posiłku Jezusa z apostołami (Ostatnia Wieczerza) każdy gest i każde słowo Mistrza miało wagę testamentu. Chrystus umył nogi apostołom, dał im swoje Ciało i Krew, modlił się, aby miłość jednoczyła Jego uczniów. Przez obmycie nóg uczniom, powtarzane przez kapłanów na całym świecie podczas liturgii Wielkiego Czwartku, Chrystus dał przykład postawy miłości i służby. Pozostawił wzór ludzkich relacji i działań, na którym oprzeć się mogą nie tylko pasterze Kościoła, ale wszyscy Jego wyznawcy.

Ostatnia Wieczerza

Ja bowiem otrzymałem od Pana to, co wam przekazałem, że Pan Jezus tej nocy, której został wydany, wziął chleb i dzięki uczyniwszy, połamał i rzekł: «To jest Ciało moje za was wydane. Czyńcie to na moją pamiątkę». Podobnie, skończywszy wieczerzę, wziął kielich, mówiąc: «Kielich ten jest Nowym Przymierzem we Krwi mojej. Czyńcie to, ile razy pic będziecie, na moją pamiątkę!». 1 Kor 11, 23-25

*Sław, języku, tajemnicę
Ciała i najdroższej Krwi,
Którą, jako łask krynicę,
wylał w czasie ziemskich dni
Ten, co Matkę miał Dziewicę,
Król narodów, godzien czci.
Amen.*

św. Tomasz z Akwinu

Cyt. za: Śpiewnik liturgiczny, Lublin 1998, s. 470.

Modlitwa w Ogrójcu

Po wieczerzy Jezus poszedł z apostołami do ogrodu Oliwnego. Tam „począł się smucić i odczuwać trwogę” (Mt 26, 37) z powodu tego, co miało nastąpić, a gdy modlił się w udreće, „Jego pot był jak gęste krople krwi” (Łk 22, 44). Bardzo pragnął wówczas, aby uczniowie czuwali z Nim. Jednak został sam... Tam też Go pojmano.

Na pamiątkę modlitwy Jezusa w Ogrójcu oraz Jego uwięzienia, po Mszy Świętej kapłan przynosi Najświętszy Sakrament do tak zwanej ciemnicy.

Wielki Piątek

W Wielki Piątek nie odprawia się Mszy Świętej, ponieważ jest to wspomnienie dnia, w którym Chrystus zmarł na krzyżu.

Liturgia Wielkiego Piątku zaczyna się w milczeniu: ksiądz leży krzyżem przed ołtarzem, wierni klęczą. Wobec tajemnicy krzyża człowiek milknie.

Męka Pana naszego Jezusa Chrystusa

Wówczas Piłat zabrał Jezusa i kazał Go ubiczować. A żołnierze, upłótszy koronę z cierni, włożyli Mu ją na głowę i okryli Go płaszczem purpurowym. (...) I rzekł [Piłat] do Żydów: «Oto wasz król!». A oni krzyczeli: «Precz! Precz! Ukrzyżuj go!». (...) Wtedy więc wydał Go im, aby Go ukrzyżowano.

Zabrali zatem Jezusa. A On sam, dźwigając krzyż, wyszedł na miejsce zwane Miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota. Tam Go ukrzyżowano, a z Nim dwóch innych, z jednej i drugiej strony, pośrodku zaś Jezusa. Wypisał też Piłat tytuł winy i kazał go umieścić na krzyżu.

A było napisane: «Jezus Nazarejczyk, Król żydowski». (...)

Potem Jezus świadom, że już wszystko się dokonało, aby się wypełniło Pismo, rzekł: «Pragnę». Stało tam naczynie pełne octu. Nałożono więc na hizop gąbkę nasączoną octem i do ust Mu podano. A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: «Dokonało się!». I skłoniwszy głowę, oddał ducha.

J 19, 1-2.14-19.28-30

Adoracja krzyża

Po liturgii słowa następuje adoracja krzyża, a później Komunia Święta.

Adorując krzyż, nie tylko oddajemy cześć Jezusowi, który poprzez swą śmierć na krzyżu nas zbawił, ale także przychodzimy do Niego z naszymi własnymi krzyżami: niedostatków, samotności, niezrozumienia, choroby... Możemy uczyć się od naszego Mistrza, jak każdego dnia brać swój krzyż i naśladować Go.

*Oto drzewo Krzyża,
na którym zawisło zbawienie świata.
Pójdźmy z pokłonem.*

*Któryś za nas cierpiał rany,
Jezu Chryste, zmiłuj się nad nami.*

Grób Pański

Na zakończenie wielkopiątkowych obrzędów celebrans przenosi Najświętszy Sakrament do Grobu Pańskiego. Biały welon okrywający monstrancję symbolizuje całun, którym owinięto ciało Jezusa.

Wierni adorują Najświętszy Sakrament wieczorem po zakończeniu liturgii oraz w Wielką Sobotę.

Wigilia Paschalna

W Wielką Sobotę o zmroku przed kościołem płonie ognisko. Kapłan święci ogień i zapala od niego paschał – świecę symbolizującą Chrystusa Zmartwychwstałego. Światło paschału wniesionego do kościoła szybko rozprasza mrok, bo rozchodzi się w dziesiątkach płomyków świec, które trzymają w dłoniach uczestnicy liturgii. Radosne *Orędzie wielkanocne (Exsultet)*, opiewając światło, którym jest dla nas zmartwychwstały Chrystus, wyraża zarazem wiarę, że pokonuje On ciemności grzechu, wyzwala ludzi ze smutku i lęków. Czytania wyjątkowo rozbudowanej liturgii słowa przypominają wielkie dzieła Boże: od stworzenia świata, poprzez wyzwolenie Izraelitów z Egiptu, prorockie zapowiedzi Nowego Przymierza, do misterium śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

Chrystus zmartwychwstał

W pierwszy dzień tygodnia [niewiasty] poszły skoro świt do grobu, niosąc przygotowane wonności. Kamień zastały odsunięty od grobu. A skoro weszły, nie znalazły ciała Pana Jezusa. Gdy wobec tego były bezradne, nagle stanęło przed nimi dwóch mężczyzn w lśniących szatach. Przestraszone, pochyliły twarze ku ziemi, lecz tamci rzekli do nich: „Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych? Nie ma Go tutaj; zmartwychwstał. Przypomnijcie sobie, jak wam mówił, będąc jeszcze w Galilei: «Syn Człowieczy musi być wydany w ręce grzeszników i ukrzyżowany, lecz trzeciego dnia zmartwychwstanie!»”. Wtedy przypomnieli sobie Jego słowa, wróciwszy zaś od grobu, oznajmiły to wszystko Jedenastu i wszystkim pozostałym. Łk 24, 1-9

Nasze uczestnictwo w paschalnym misterium Chrystusa

Przez chrzest zostaliśmy zanurzeni w śmierć Chrystusa po to, aby wraz z Nim wkroczyć w nowe życie. Przypomina o tym pokropienie wodą, którą kapłan pobłogosławił podczas liturgii, oraz odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. Świadomi własnej godności i więzi z Chrystusem, uczestniczymy w kolejnej części celebracji – liturgii eucharystycznej, która prowadzi nas do komunii ze Zmartwychwstałym.

Procesja rezurekcyjna

Na zakończenie Wigilii Paschalnej lub przed pierwszą Mszą Świętą w Niedzielę Wielkanocną z kościoła wyrusza procesja – chrześcijanie dzielą się radością ze zmartwychwstania Chrystusa z ludźmi, którzy pozostali w domach.

ZASTANÓW SIĘ
 W jaki sposób najczęściej przeżywasz Triduum Paschalne?
 Czy uczestniczysz w liturgii?
 W czym wyraża się odrębność każdego z trzech dni paschalnych?

*Alleluja! Biją dzwony,
 głosząc w świata wszystkie strony,
 że zmartwychwstał Pan.*

Słowa: ks. Z. Piasecki, cyt. za: *Śpiewnik liturgiczny*, Lublin 1998, s. 220.

